

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA2019/110

04-04-2019

Aqqaluaq B. Egede

Tugtupitsi nunatsinni pinneraasiassatut pisortatigoortumik nunatta ujaraatut toqqarneqarnissaanik kisalu pilersaarummik aammalu avammut niuernerme ussassaarusiornissamut periusissiamik UPA 2020-imut saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inuit Kalaallit Nunaanni najugaqavissut ujaqqanik pinneraasiassanik suliaqarnerminni aningaasaqarnerisa siuarsarneqarnissaat matumani suliniuteqarnermi siunertarineqarpoq.

(Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Illoqarfik Narsaq Tugtupitseqarfittut ilisimaneqarpoq. Ujarak Tugtupit nunarsuatsinni sumiiffinni allani suli nassaassaangilaq. Narsami ujarak immikuullarilluinnartoq inuiaqatigiittut nunatsinni kisimi nassaassaasoq ujaqqanut allanut assersuukkuminaatsoq pisortatigoortumik nunatta ujaraatut naqissusissallugu pingaaruteqarpoq.

Sooq Kalaallit Nunaata ujaraattut naqissuserneqarsinnaangila? Tamanna Naalakkersuisup erseqqilluinnartumik nassuiartariaqarjaa. Ujaqqat allat sooq nalunaarsorlugillu misissuiffigineqaqqaartariaqarpat, ujarak ilisarimaneqarluartoq Tugtupit ujarak aappaluttoq nunatsinni kisimi nassaassaasoq tamanit ilisimaneqareersoq. Tamanna ujarassiuunit ilisimatuunillu ilisimaneqarpoq.

Ujarassiuut ilisimatuullu nunatsinni ujaqqat pillugit atuakkiaanni uppernarsareerpaat, ujarak taanna nunatta kisimiilluni pusuussutigigaa, nunatsinnilu kisimi nassaassaasoq. Ila ilungersunaqaaq Naalakkersuisut nunatta inuisa pisuussutiminnik uummaatsunik atuinissaat periarfissinniaangatsigu tunngavilersuutit suunngikkaluaqisut patsisiliullugit akissuteqaamminni itigartitsinissamik innersuussuteqaannartarnerat. Taamatut ingerlatsiniarussi, taava qaqugu ujaqqanik pinneraasiortortatta inuussutissarsiutaat siuarsaavigineqassava?

Siunnersuuteqartoq Mute B. Egede Inuit Ataqatigiit siunnersuuteqarpoq nunatta inuisalu aningaasarsiornerannut ilaqutaasussamik. Pinneraasiortortatta iluaqutissaannik siunnersuuteqarpoq. Suliffissat aningaasarsiorfissallu patajaallisaatissaannik siunnersuuteqarpoq. Aamma Kalaallit Nunaata nunatut pisuussutaata immikkuullarissup nunarsuatsinni Narsami kisimi nassaassaasup pisortatigoortumik naqissusertinniagaa Inuit Ataqatigiinni nangaassuteqarnata akueraarput.

Rubin-eqarfinni ujaqqat pinneraasiassat qangaaniilli nunatta inuisa erlinnartuusiassatut pinneraasiassatullu ujarak ilisimasaat, nunaqavissut peqatigalugit suleqataatillugillu pilersaarusioneqarpoq. Piareermat nunatta avataaneersut tamakkiisumik iluaqutissaattut ingerlanneqalerpoq. Aningaasarpasuit nunatta avataanut annissorneqassapput, ilami annissuillutik aallartereernikuupput.

Massakkut aamma ujarak Tugtupit kuannersuarni nassaassaasoq qangaaniilli nunap inuisa ilisimallugulu atugarisaat, ingerlatseqatigiiffimmut nunatta avataaneersumit isumagisassanngortinneqarnissaa Naalakkersuisut sukataarutigaat. Aatsitassanut Naalakkersuisoq, qaquguuna nunaqavissut qitiutillugit ingerlatsilerniarpsi? Suleqatigiinnissarput ugartorparput. Illit uangalu, aamma innuttaasut sinnerisa soqutigisaat, pitsaasullu tungaanut allorfissaat itigarteqattaaginnarsinnaangilasi. Suleqatigiinnerusariaqarpugut.

Inuussutissarsiornikkut siuarsaanissamut aningaasaliissutit aamma Naalakkersuinikkut taamak ingerlanneqarput. Nunatsinni innuttaasut inuussutissarsiorfissanik nutaanik inerisaaniaraangamik tutsuiginangitsutut naqissuserneqarlutik itigarteqattaarneqartarsimasut sinerissami ataatsimiisitsisarnitsinni arajutsisimanngilagut.

Tusartarparpullu aatsitassarsiorfiit nunatta avataaneersut nunatsinni inuussutissarsiutinik siuarsaanissamut aningaasaliissutinik tapiiffigineqarsimasut. Ilaatigullu takornariaqartitsinermik suliaqartut aamma nunatta avataanit suleqateqartut aamma tapiiffigineqartarsimanerat pisortatigoortumik uppernarsaatissaqarput. Nunatsinni periarfissat nunap inuinit aamma inuussutissarsiornikkut nutaaliernerit Naalakkersuisutigit ammaffigineqarnerulertariaqarpoq.

Siunnersuuteqartup anguniagaa, tassalu ujarak Tugtupit sooq pisortatigoortumik Kalaallit Nunaata ujaraattut naqissuserneqarsinnaangila? Misissuisoqaqqaartariaqarnera sooq Naalakkersuisuniit tunngavilersuutigineqarpa? Tugtupit nunatta kisimi ujararigaa tamanit naluneqanngilaq. Sooq ujaqqat allat aamma misissuiffigineqqaassappat Tugtupit pisortatigit naqissusikkamik nunatta ujararissappagu?

Pitsaanerussanngila nunatta inuisa periarfissaminnik ujaasineranni aporfissaqalersimappata Naalakkersuisoqarfiit aporfissanik pinaveersaartitsillutik aqutissiueqataasassappata? Pitsaanerussanngila nunatsinni innuttaassuseqartuarumasugut ikioqatigiilluta ikimmisaarfigisartakkagut aqqissuukkutsigit? Siunnersuuteqartup siunnersuutaa aammalu siuliani immikkoortoq oqallisigisarput pillugit assut uissuummissutigisannik Naalakkersuisut itigartitsisaqattaarnerat ilungersunartutut isigaarput.

Inuit Ataqatigiit neriuppugut partiit aammalumi Inatsisartunut ilaasortat siunnersuummi matumani ataatsimoornerfik takutissinnaassagaat. Kissaatiginaqimmat aatsitassanik pinneraasiortut aamma iluaqutigisinnaasaannik suliaqarnissarput, ujaraatittalu sapinngisamik nalitnerpaamik naleqalernissaat angorusunnarmat.

Taamatut oqaaseqaateqarluta Inuit Ataqatigiinniit siunnersuut Inatsisartut ataatsimiititaliaanni susassaartumi suliarineqarnissaa innersuupparput. Qujavugullu siunnersuuteqartup Inatsisartunut ilaasortap Mute B. Egede-ip siunnersuutaanut soqutiginarput.